

Είναι ο Ελληνικός Πολιτισμός Οικουμενικός;

κ. Βύρων Γ. Ποδόδωρας,
πρώην Υπουργός, Βουλευτής Νέας Δημοκρατίας, Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος

*«Οτι είναι ο νους και η καρδιά για τον άνθρωπο,
είναι η Εδδάδα για την ανθρωπότητα»*

Γκαίτε

Γενέτερα των παγκόσμιων αξιών πάνω στις οποίες στηρίχθηκε η ανθρωπότητα ανά τους αιώνες, υπήρξε η ελληνική σκέψη.

Πολιτιστικές έννοιες, γνωστικοί τομείς, επιστημονικοί όροι ανάγουν την αρχική τους διατύπωση στο ελληνικό πνεύμα.

Το 1875 ο Άγγλος νομικός και κοινωνιολόγος Summer Maine παρατηρούσε: «σ' αυτόν τον μικρό λαό εναπόκειται να δημιουργήσει την αρχή της προόδου και με εξαίρεση τις τυφλές δυνάμεις της φύσης, δεν υπάρχει τίποτα στον κόσμο που να μην έχει ελληνική καταγωγή».

Αστείρευτη δεξαμενή γνώσεων, στέρεη βάση πάνω στην οποία οικοδομήθηκε ο σύγχρονος πολιτισμός σε ανατολή και δύση, απετέλεσαν τα επιτεύγματα του ελληνικού νου. Όλες οι θεμελιώδεις έννοιες της πνευματικής, της πολιτικής και της κοινωνικής ζωής εκφράζονται στις περισσότερες χώρες του κόσμου με ελληνικές λέξεις.

Η Δημοκρατία, η Πολιτική και η Φιλοσοφία, έννοιες που διατυπώθηκαν για πρώτη φορά στην ελληνική γλώσσα, αποτελούν

βίωμα και κατάκτηση του ανθρώπου και βρίσκονται στη συνείδηση των λαών σε όλες τις σύγχρονες κοινωνίες.

Έμειναν ιστορικές οι ομιλίες του Ξενοφώντα Ζολώτα στη Συνέλευση του Νομοματικού Ταμείου στην Ουάσιγκτον, κατά τις οποίες χρησιμοποίησε καθ' ολοκληρίαν λέξεις με ελληνική ρίζα, που υπάρχουν σήμερα στην αγγλική γλώσσα. Το αποτέλεσμα των ομιλιών αυτών ήταν φυσικά εντυπωσιακό.

Κάθε βασική δομή της σκέψης έχει σαν σταθερό σημείο αναφοράς την ελληνική γλώσσα, την ελληνική παιδεία. Η Ελληνική γλώσσα δεν είναι απλά μέσον επικοινωνίας. Είναι σύστημα σκέψεως.

Η σπουδαία Γαλλίδα καθηγήτρια Ζακλίν ντε Ρομγύ, κάνοντας μια αξιοθαύμαστη ανάλυση της κλασικής αρχαιότητας καταλήγει: *«Αναπνέουμε τον αέρα της Εδδάδας ακόμα και χωρίς να το ξέρουμε. Η αρχαία Εδδάδα μας προσφέρει μια γλώσσα, η οποία είναι οικουμενική».*

Με την επικράτηση του Χριστιανισμού, τα ελληνικά ως η γλώσσα των Ευαγγελίων, γίνονται η πιο διαδεδομένη

γλώσσα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας αλλά και ως η πλέον κατάλληλη για την διατύπωση των διδαγμάτων της νέας πίστωσης. Τα ελληνικά, αν και γλώσσα «εθνικών», έμελλε να μεταδώσουν τον θείο Λόγο σε όλη την οικουμένη!

Αυτή η ένωση του ελληνισμού με τον χριστιανισμό εδραιώθηκε μέσα από οκληρούς πνευματικούς αγώνες-συγκρούσεις ισχύος και είχε την κορύφωση της κατά τους βυζαντινούς χρόνους. Το σχεδόν θεοκρατικό χιλιόχρονο Βυζάντιο ήταν ένα Ελληνικό Κράτος, μια Ελληνική Αυτοκρατορία. Αλλά και μετά την άλωση της Βασιλεύουσας, η επίδραση του βυζαντινού πολιτισμού στη Δύση υπήρξε μέγιστη. Σοφοί και διανοούμενοι καταφεύγουν στις χώρες της Εσπερίας, φέροντας μαζί τους τα φώτα της ελληνικής παιδείας.

Έτσι, ύστερα από το λήθαργο του Μεσαίωνα, η Δύση θα ξυπνήσει με τη ζωγόνο πνοή της κλασικής αρχαιότητας, από την οποία θα προέλθει μια νέα πνευματική ζωή και μια λυτρωτική επανασύνδεση με τις αρχαιοελληνικές ρίζες.

Είναι για την Ευρώπη η περίοδος της Αναγέννησης, κατά την οποία ο Ελληνικός πολιτισμός ανακτά τα πνευματικά σκήπτρα. Μεταφράζονται τα βιβλία του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, μελετώνται ο Δημόκριτος και ο Ιπποκράτης και θαυμάζονται οι μεγάλοι τραγικοί ποιητές. Ακόμα και έρευνες σχετικά με το πλανητικό μας σύστημα στηρίζονται στα συμπεράσματα σπουδαίων ελλήνων αστρονόμων.

Η οικουμενικότητα του Ελληνικού Πολιτισμού είναι αναμφισβήτητη, διαχρονική, αναγνωρίσιμη και πανθομολογούμενη. Εκτός από τους κακεντρέχεις πλαστογράφους της Ιστορίας.

Οι τέσσερις κύριες εκφάνσεις του Ελληνικού Πολιτισμού (γλώσσα, επιστήμη, φιλοσοφία και τέχνη) επηρέασαν καταλυτικά την οικουμενική - πανανθρώπινη σκέψη ανά τους αιώνες. Και κατ' εξοχήν την Ευρωπαϊκή ή Δυτικότερη σκέψη.

Η σφραγίδα του Ελληνικού Πολιτισμού στην οικουμενική σκέψη και δράση αποδεικνύεται περίτρανα, αβίαστα και αναπόσπαστα από μυριάδες αναφορές που συνθέτουν ένα ολόκληρο πολιτισμικό σύστημα παγκόσμιας ισχύος και εφαρμογής.

Ειδικότερα θα μπορούσε να αναφερθεί κανείς στα εξής:

- Οι Εμπνευστές της ιδρύσεως του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών και του προπομπού της Κοινωνίας των Εθνών, είχαν κατά νου τον πανάρχαιο θεσμό των Αμφικτιονιών. Εντυπωσιάζει η αναφορά των Ελληνικών Αμφικτιονιών στα «Federalist Papers», στα συνηγορητικά κείμενα του Ομοσπονδιακού Συντάγματος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Η Αμφικτιονία της Δήλου, η Αμφικτιονία των Παγασσών, των Θερμοπυλών, των Δελφών, του Άργους, της Ορχηστού, των Καλαυριών, της Κορίνθου, το Κοινόν των Ηπειρωτικών Πόλεων, η Αχαϊκή και Αιτωλική Συμπολιτεία, αποτελούν τις πρώτες προσπάθειες επίλυσης των διαφορών των Κρατών (πόλεων τότε) με μέσα και με αντίστοιχους θεσμούς για την εξασφάλιση της ειρήνης.
- Η Βορειοατλαντική συμμαχία (NATO) έχει ως πρότυπο την στρατιωτική συμμαχία των Ελληνικών Πόλεων για την άμυνά τους έναντι των Περσών. Ή και πιο μπροστά (στα σύνορα του μύθου και της Ιστορίας) της μεγάλης συμμαχίας των Ελλήνων στον Τρωϊκό Πόλεμο.

- Τα Κοινοβούλια των δημοκρατικών Χωρών απανταχού της γής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης έχουν ως πρότυπο την Εκκλησία του Δήμου της Αθήνας, την «πλήθουσα αγορά» της παιρίδας της Δημοκρατίας.
- Οι εμπνευστές της ίδρυσης του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού είχαν ως πηγή έμπνευσης την αναγνωρισμένη στην ελληνική αρχαιότητα προστασία των αιχμαλώτων και των τραυματισμένων στη μάχη. Και την ιερότητα των νεκρών της μάχης.
- Οι σύγχρονοι αστροναύτες ανατρέχουν ως έμπνευση στον Ίκαρο και στο Δαίδαλο της Ελληνικής Μυθολογίας.
- Η αστρονομία στηρίζεται στην προσφορά των σκέψεων και τοποθετήσεων του Θαλή (600 π.Χ.), του Δεύκιππου (460 π.Χ.), του Δημόκριτου (440 π.Χ.), του Αναξίμανδρου, του Πυθαγόρα, του Φιλολάου, του Παρμενίδη, του Μέτωνα του Αθηναίου, του Πλάτωνα, του Εύδοξου του Κνίδιου 390-340 π.Χ. (ο οποίος έκανε μια πρώτη προσπάθεια για να εφαρμόσει τα μαθηματικά στην ερμηνεία των φυσικών φαινομένων και πρότεινε ένα μαθηματικό μοντέλο για την εξήγηση των πλανητικών κινήσεων), του Ευκλείδη, του Αρχιμήδη, του Ερατοσθένη, του Απολλώνιου, του Ίππαρχου και τόσων άλλων.
- Όλο το αστρονομικό σύστημα, από πλευράς ονοματοδοσίας αστέρων και κοσμοσύλληψης είναι «δανεικό» από την Αρχαία Ελληνική Μυθολογία. Σήμερα, όχι μόνο οι πλανήτες όπως εσημείωσαμε ήδη (Δίας, Κρόνος, Αφροδίτη κ.λπ), αλλά και ολόκληρα διαστημικά προγράμματα έχουν αρχαιοελληνικά ονόματα (πρόγραμμα «Απόλλων»,

διαστημικό όχημα «Οδυσσέας» κ.α).

- «Προπομπός» του Ιούλιου Βερν το 1880 υπήρξε ο σοφιστής από τα Σαμοσάτα της Συρίας Λουκιανός ο οποίος φαντάστηκε το 110 μ.Χ. το ταξίδι στη Σελήνη.
- Η Ελληνική Γλώσσα γέννησε τη Λατινική και, δια των κειμένων της Καινής Διαθήκης, των βιβλίων των Αποστόλων του Χριστιανισμού, δια των κειμένων των Αγίων Πατέρων της Εκκλησίας, δια των Ελλήνων λογίων (Γεώργιος Τραπεζούντιος, Ιωάννης Αργυρόπουλος, Δημήτρης Χαλκοκονδύλης, Εμμανουήλ Χρυσολωράς, Ερμύνημος κ.α.), αλλά και δια των Ευρωπαίων Ελληνιστών (Ερασμος, Μελάγχθων κ.α.), οι οποίοι διδάξαν στα Πανεπιστήμια της Ευρώπης, απέκτησε πανευρωπαϊκό - οικουμενικό χαρακτήρα.

Ο Ελληνικός Πολιτισμός δώρισε στην οικουμένη πανανθρώπινες αξίες, οι οποίες υπηρετούν τον άνθρωπο στα πέρατα της γης και στα βάθη των αιώνων.

Αποτελούν σήμερα πανανθρώπινες αξίες:

- Η αγάπη για την πατρίδα. «Πατρός τε και μητρός και των άλλων προγόνων απάντων τιμώτερον και αγιώτερον έστιν η Πατρίς». (Σωκράτης). Και στον Όμηρο βλέπουμε τον Έκτορα να διδάσκει τον υπέρτατο σκοπό: «Εis οiwνός άριστος, αμύνεσθαι περί πάτρης».
- Η αγάπη για τη Δημοκρατία και τους Δημοκρατικούς θεσμούς, αφού η Δημοκρατία είναι καρπός της Ελληνικής Φιλοσοφίας, της Ελληνικής σκέψης, του Ελληνικού τρόπου ζωής.
- Η αγάπη για την ελευθερία στην οποία συνυπάρχουν, η ευδαιμονία και η ευτυχία. Αποδίδεται με τη μεγάλη εξίσωση: «Ευδαιμον το ελεύθερον, το δ' ελεύθερον, το εύψυχον μη περιοράσθαι τους

πολεμικούς κινδύνους». (Περικλής).

- Η αποστροφή και η καταδίκη της τυραννίας. «Τυραννίδος ουκ ἔστιν ἀπόβασις» κήρυξε ο Σόλων. Για το καράβι της τυραννίας δεν υπάρχει λιμάνι, πλέει συνέχεια στο πέλαγος των δυσκολιών.
- Η αξία της συμμετοχικής δημοκρατίας «Τον μη μετέχοντα των κοινών, ουκ' ἀπράγμονα ἀλλ' ἀχρείον καλῶ» κήρυξε ο Περικλής.
- Η προτροπή για την αποφυγή της βίας σε κάθε έκφανση της ζωής του ανθρώπου... «βία μηδέ πρᾶττειν» αναφέρει ο Κλεόβουλος ο Ρόδιος.
- Η αγάπη για το θεό. Η πίστη και η ευλάβεια από ορμέφυτα γίνονται κανόνας κοινωνικής ευρυθμίας και συμπεριφοράς.

Όλη η ανθρωπότητα έχει διαποτισθεί από το ελληνικό πνεύμα. Ο στοχασμός των Ελλήνων θεμελίωσε κάθε Επιστήμη. Ανέδειξε την Τέχνη, την οποία έφθασε σε άκρα τελειότητα και αρμονία. Ο ορισμός αυτών των εννοιών «αρχιτεκτονείται» από τον Ικτίνο στον Παρθενώνα των Αθηνών. Ο ίδιος στοχασμός δίδαξε σε όλους τους λαούς του κόσμου τα υψηλά ιδεώδη του Ολυμπισμού.

Μέσα στα κοινοβούλια όλων των σύγχρονων δημοκρατικών κοινωνιών είναι παρούσα η Ελλάδα. Η ελευθερία του λόγου, η «ισογορία» και η συμμετοχή των πολιτών στη λήψη αποφάσεων, η «ισοτιμία», η «ισονομία» και η «ισοπολιτεία», αυτά τα τέσσερα «ισο» που συνθέτουν τον πυρήνα της δημοκρατίας και που συνιστούν τις θεμελιώδεις αρχές κάθε πολιτισμένου κράτους, είναι δημιουργήματα της αρχαιοελληνικής σκέψης. Η ανθρώπινη αξία της ελεύθερης δράσης και του απαραβίαστου του σώματος και

της προσωπικότητας, καθώς και η ατομική ελευθερία που αποτελούν τα βασικά στοιχεία της σύγχρονης δυτικής κουλτούρας, είναι έννοιες που πηγάζουν από τον αρχαιοελληνικό στοχασμό.

Η Αθηναϊκή δημοκρατία υπήρξε το πρότυπο για όλα τα δημοκρατικά πολιτεύματα της ιστορίας. Στο σχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος (το πρώτο που υπέβαλε ο Βαλερύ Ζισκάρ ντ'Εσταίν) ανευγράφεται ο περίφημος ορισμός της Δημοκρατίας του Περικλή: «χρώμεθα γαρ πολιτεία... και ὄνομα μὲν δια το μὴ οἰκεῖν σε ολίγους, ἀλλ' ἐς πλείονας κέκληται δημοκρατία». Οι ανιστόρητοι και οι κοντόφθαλμοι «οικονομομέτρες» των Βρυξελλών το έσβησαν. Ως αλήθεια άγραφη όμως ζει.

Το Ελληνικό πνεύμα βρίσκεται σήμερα μέσα σε όλα τα πανεπιστήμια του κόσμου, όπου οι φοιτητές διδάσκονται φιλοσοφία, μαθηματικά, ιατρική. Τον ελληνικό πολιτισμό συναντάμε μέσα στα μουσεία, τα ωδεία και τα θέατρα. Η Ελληνική μυθολογία προβάλλει μέσα από τις τέλει αναλογίες των αγαλμάτων, που ανυψώνουν το Κάλλος σε αιώνια αξία.

Αλλά και μέσα σε όλα τα στάδια του κόσμου βρίσκεται η Ελλάδα, εκεί όπου ο Ολυμπιακός ύμνος συμφιλιώνει λαούς με διαφορετικά πολιτικά συστήματα, θρησκείες και παραδόσεις, διδάσκοντας την πανανθρώπινη αξία του «ευ αγωνίζεσθαι».

Η αίγλη του ελληνικού πολιτισμού επεκτάθηκε από τη εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου και των διαδόχων του σε όλο τον τότε γνωστό κόσμο και διαμόρφωσε τη ζωή και τη σκέψη πολλών διαφορετικών κοινωνιών. Η ελληνική παιδεία εξαπλώθηκε μέχρι τα βάθη της Ασίας, όπου μέχρι σήμερα πληθυσμιακές ομάδες χρι-

ομοιοποιούν στα λεξιλόγια τους λέξεις αρ-
χαιοελληνικής ετυμολογίας.

Μετά τη ρωμαϊκή κατάκτηση, η Ελλάδα είναι αυτή που θα κυριαρχήσει με το πνεύμα της και θα εκπολιτίσει το «άξεστο Λάτιο», κατά την έκφραση του Λατίνου ποιητή Οράτιου. Φάρος φωτεινός το ελληνικό πνεύμα διαδόθηκε στις επαρχίες της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και η ελληνική γλώσσα αποτέλεσε το κύριο μέσο επικοινωνίας όχι μόνο στο ανατολικό τμήμα του κράτους αλλά και στα μεγάλα ασικά κέντρα της δύσης. Τα ελληνικά γράμματα γοπεύουν, διαφωτίζουν και ανυψώνουν τη ρωμαϊκή σκέψη.

Η ελληνική παιδεία ήταν το απαραίτητο εφόδιο σε όλους τους τομείς της πολιτικής και κοινωνικής ζωής. Το κλειδί της γνώσης.

Εκφράζεται και με τα πολλά ονόματα που έχουν ως πρώτο συνθετικό τη λέξη Θεός. Γνωστή η τιμωρία και η περιφρόνηση των ασεβών Ελλήνων. Ο θεός ονομάζεται από τον Όμηρο «πατήρ πάντων», «αρχή πάντων» από τον Πυθαγόρα. «Ἔστιν δίκης οφθαλμός ὅς τα πανθ' ὀρά», (Σοφοκλής)

- Η επιθυμία για την απόκτηση της γνώσης. «Ἐγὼ δὲ διδάσκω αἰεὶ διδασκόμενος» εἶπε ο Σοφοκλής.
- Η Αυτογνωσία, «γνώθι σ' αὐτόν», πα-
νάρχαια και πάντα επίκαιρη η συμ-
βουλή του Σωκράτη.
- Η σημασία της ηθικής: « ἦθος ἐστὶ ἦ-
θος πολυχρόνιον», Πλούταρχος.
- Η αξία του ανθρώπου στον κόσμο.
«Πολλά τα δεινά, κ' ουδεν ανθρώπου
δεινότερον πέλλει», Σοφοκλής.
- Η προτροπή να προτιμάς να αδικηθείς
παρά να αδικήσεις. «Εἰ δ' ἀναγκαῖον ἀ-
δικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι βουλοίμην ἀν μάλ-
λον ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν», Σωκράτης.

- Η αγάπη του άνδρα προς τη γυναίκα
και σύζυγό του και αντιστρόφως, «ο α-
νὴρ ἀγαθὸς και ἐχέφρων τὴν αὐτοῦ
φιλάει γυναίκα και κήδεταί» (Ιλιάδα,
1341) Όμηρος, η δε Ελληνική Μυθο-
λογία φέρει το παράδειγμα του
Ορφέα, ο οποίος προτίμησε να κατέβει
στον Άδη για να συναντήσει τη σύ-
ζυγό του Ευριδίκη, η δε Άλκμοις δέ-
χθηκε να πεθάνει αυτή αντί του συζύ-
γου της Άδμητου.
- Η προτροπή – συμβουλή του Ομήρου
για «αἰὲν ἀριστεύειν», δηλαδή για να α-
ριστεύσουμε πάντα (αρετή και ευ-
θύνη...).
- Η θέση του Σοφοκλή ότι ο άνθρωπος,
ὅπως κηρύττει η Αντιγόνη, γεννήθηκε
για να αγαπά και όχι να μισεί. «Οὔτοι
συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν».
- Η θέση του Ησίοδου (750 π.Χ.) για
εργασία με ὄρεξη και διάθεση δημι-
ουργίας, «Ἐργασία οὐδὲν τ' ὄνειδος, ἀρ-
γίη δε τ' ὄνειδος».
- Η αξία της υγείας στη ζωή του αν-
θρώπου. «Νους υγιῆς ἐν σώματι υγιεί».
«Πλείστω ἀξίον ἐστὶν ἡ υγεία» «Προ-
λαμβάνειν μᾶλλον ἢ θεραπεύειν»,
Ἱπποκράτης ο Κώος (460 π.χ.).
- Η αξία της φιλίας «Φιλία ἐστὶ μια ψυχὴ
δυσὶν σώμασιν ἐνοικούσα» (Φιλία εἶ-
ναι μια ψυχὴ που κατοικεῖ σε δύο σώ-
ματα), Ἀριστοτέλης.
- Η αξία της μουσικής για τον άνθρωπο.
Ο Ἀριστοξένος ο Ταραντῖνος (300 π.Χ),
μαθητὴς του Ἀριστοτέλη, θεωροῦσε ἀ-
νώτατον κριτὴ της μουσικῆς ἁρμονίας
τὴν ἀκοή. Υποστήριζε δε ὅτι ἡ μουσικὴ
ἔχει μεγάλη θεραπευτικὴ και ἠθικὴ ἐ-
πίδραση στους ἀνθρώπους.

Οι Φορεῖς του Ελληνικού Πολιτισμοῦ,
Ἕλληνες κλασικοὶ φιλόσοφοι, ἔχοντες το
μέτρο της ἀνθρώπινης σοφίας, παρέδω-
σαν υποθήκες για τις επερχόμενες γε-

viές. Και με το παράδειγμα της ζωής τους αποτελούν πρότυπα για τις επόμενες γενιές, όπως ο Σωκράτης, ο Παρμενίδης «Παρμενίδειος Βίος», ο Φωκίων, ο Αριστείδης ο Δίκαιος και τόσοι άλλοι.

Ο Σωκράτης ο Αθηναίος (487 π.Χ.) κήρυξε: «εν οίδα ότι ουδέν οίδα», «ευ ζην», «παιδευτήν είναι αρετήν», «ουδείς εκών κακός», «γνώθι σ' αυτόν»

Ο Περίανδρος (668 π.Χ.) ο Κορίνθιος έγραψε το βιβλίο «Υποθήκαι εις τον ανθρώπινον βίον» από το οποίο διεσώθησαν και αφιερώθησαν στην οικουμένη ρητά πάντα επίκαιρα και πανανθρώπινα. («Μελέτη παν», «Θνητά φρόνει», «αποκρινώ εν καιρώ», «Λόγων απορρητών μη ποιού», «ικέτας ελέει», «αγαθούς τίμα», και ούτω καθεξής).

Ο μέγας γεωμέτρης-αστρονόμος, γεωγράφος Αναξίμανδρος, ανακάλυψε τον Γνώμονα με τον οποίο καθορίζεται ο ακριβής καθορισμός της μεσημβρινής γραμμής και του σημείου του ορίζοντος, η μεσημβρία και τα ηλιοστάσια. Σχεδίασε πρώτος το χάρτη της Γης. Διακήρυξε ότι η Γη έχει σφαιρικό σχήμα και είναι το κέντρο του ουρανού κόσμου, μιας ολόκληρης ουράνιας σφαίρας.

Ο Ξενοφάνης ο Κολοφώνιος (από τον Κολοφώνα της Μ. Ασίας 570 π.Χ.) Εδίδαξε: «εις θεός, εν τε θεοίς και ανθρώποις ου τι δέμας θνητοίς ομοίως ουδέ νόημα».

Ο Διογένης ο Κυνικός (400 π.Χ.) από τη Σινώπη του Ευξείνου Πόντου. (Φανός του Διογένους.) «Άνθρωπον ζητώ» έλεγε.

Ο υπό του Αριστοτέλους ονομαζόμενος -λόγω της ευγενείας του- Θεόφραστος από την Έφεσο της Λέσβου (372 π.Χ.) έγραψε τους «Χαρακτήρες», όπου περιέγραφε τους διάφορους και ποικίλους

χαρακτήρες των ανθρώπων.

Ο Κλεάνθης από τον Άσσο της Τρωάδας της Μικράς Ασίας (330 π.Χ.) δίδαξε μαζί με το Ζήνωνα τον Κιτιέα και το Χρύσιππο και τους άλλους Στωϊκούς, το «ομολογουμένως τη φύσει ζην» και το άλλο μέγα οικολογικό δόγμα: «το κατά φύσιν ζην, ταυτό του καί αρετήν ζην».

Ο Πιπτακός ο εκ Μυτιλήνης Λέσβου (698 π.Χ.) υπογραμμίζει: «αρχή άνδρα δεικνυσι».

Ο Θαλής ο Μιλήσιος (624 π.Χ) υπήρξε ιδρυτής της Ιωνικής Φιλοσοφικής Σχολής, πρωτοπόρος της Γεωμετρίας και της Αστρονομίας και της Φυσικής. Προέβλεψε την έκλειψη του Ηλίου την 28η Μαΐου 585 π.Χ.

Ο Δημόκριτος (470 π.Χ. από τα Άβδηρα της Θράκης). Η νεότερη ατομική φυσική έχει τις ρίζες της στην περί ατόμου θεωρία του.

Ο Ισοκράτης (436 π.Χ.), μαθητής του Σωκράτη, δίδαξε ρητορική και φιλοσοφία στην Αθήνα και τη Χίο. «Τας ήδονάς θήρευε τας μετά δόξης. Τέρψις γαρ συν τω καλώ μεν άριστον, άνευ δε τούτου κάκιστον».

Ο Βίας από την Πρίηνη της Μικράς Ασίας (600 π.Χ). «Νόει το πραττόμενον», «λάλει καιρία».

Ο Πυθαγόρας ο Σάμιος (580 π.Χ.) ιδρυτής της εν λόγω Φιλοσοφικής Σχολής «μέγας μαθηματικός», φιλόσοφος, φυσικός και αστρονόμος. Ο Πυθαγόρας και οι μαθητές του ανακάλυψαν ότι ο κόσμος είναι σφαιρικός, ότι η γη έχει σφαιρικό σχήμα και θα κινείται περί του άξονα της και περί του Ηλίου. Ο Πυθαγόρας ανακάλυψε την μουσική κλίμακα, τους νόμους των παλλομένων χορδών

και τους μουσικούς φθόγγους. Υπήρξε ο μέγας μύστικος της Αρμονίας.

Ο Σοφοκλής (497 π.Χ.), ο μέγας τραγικός ποιητής υπήρξε ο μεγάλος διδάσκαλος των Ελληνικών τρόπων, νθών και σκέψεων της αρχαίας Αθήνας. Με τα έργα του εξυψώνει τον άνθρωπο, προσδιορίζει τα όρια του καθήκοντος, της ελευθερίας του νόμου, του πνεύματος και της φύσεως. Αναζητεί την αρμονία της ζωής μέσα από την πνευματική και ηθική ζωή του ανθρώπου με αποφθέγματα και σκέψεις πανανθρώπινες.

Ο Αρχιμήδης ο Συρακούσιος (287 π.Χ.), ο μέγας μαθηματικός όλων των αιώνων. Έργα του: «περί σφαιράς και κυλίνδρου», «κυκλώνα μέτρησης», «περί ελίκων», «ο τετραγωνισμός της παραβολής», «επιπέδων ισορροπιών ή κέντρα βαρών επιπέδου» κ.λπ.

Προπομπός των ανακαλύψεων του Κοπέρνικου, του Γαλιλαίου υπήρξε ο Φιλόλαος, μαθητής του Πυθαγόρα από τα Τίρανα της Κάτω Ιταλίας. Δίδαξε ότι ο κόσμος είναι «ένας και αιώνιος». Ότι το σύμπαν έχει σχήμα σφαιρικό και ότι η Γη περιστρέφεται κάθε 24 ώρες γύρω από τον εαυτόν της και κάθε έτος γύρω από τον Ήλιο.

Ο Επίκουρος από τη Σάμο (341 π.Χ.) «ηδέως και μακαρίως ζην».

Ο Ευκλείδης ο Μαθηματικός (323-285 π.Χ.), ο ιδρυτής της Μαθηματικής Σχολής της Αλεξάνδρειας πρόσφερε τα θεωρήματα του- θεωρίες του (π.χ. η θεωρία των αναλογιών, η θεωρία της ομοιότητας των γεωμετρικών σχημάτων, η θεωρία των ασύμμετρων γεωμετρικών μεγεθών, περί πρώτων σύνθετων αριθμών, στερεομετρία, επίπεδομετρία, κ.α.).

Συμπέρασμα:

Δεν είναι, συνεπώς, ένας κούφιος λόγος αν πούμε πως το ελληνικό πνεύμα αποτελεί τη βάση της παγκόσμιας παιδείας. Όπως σημειώνει με έμφαση ο Ρίτσαρντ Λίβινγκστον: «Αν δεν υπήρχε η Ελλάδα δε θα υπήρχε επιστήμη. Πουθενά σ' όλον τον άλλο αρχαίο κόσμο δεν υπήρξε τόσο επιστημονική πνοή και ακατάσχετος πόθος για γνώση».

Στις μέρες μας, Βάσκοι γερουσιαστές εισηγήθηκαν να καθιερωθεί η ελληνική γλώσσα ως επίσημη γλώσσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και Ιάπωνες επιστήμονες θεωρούν ότι η Ελληνική γλώσσα είναι η κατάλληλη αλγοριθμική γλώσσα του ψηφιακού λογισμικού.

Ο ελληνικός πολιτισμός προσέφερε στην ανθρωπότητα υψηλά ιδανικά, αιώνιες ηθικές αξίες, ελεύθερη σκέψη. Όλοι οι πολιτισμένοι λαοί ζουν και κινούνται με τον ελληνικό παλμό. Χωρίς καμιά έπαρση, αλλά καθοδηγούμενοι από το χρέος προς την ιστορική απόδειξη και αλήθεια, σημειώσαμε τις παραπάνω σκέψεις και πληροφορίες. Δεν θέλουμε να επιβάλουμε καμιά άποψη σε κανέναν. Θέλουμε απλά να «κοινωνήσουμε» με όλους τους ανθρώπους της γης από το ίδιο πνευματικό δισκοπότηρο της Ιστορίας.

Η διαπίστωση του διάσημου Άγγλου ποιητή Πέρσι Σέλλεϋ είναι πολλά σημαίνουσα:

«Είμαστε όδοι Εδάθνες. Οι νόμοι μας, η φιλοδοξία μας, η θρησκεία μας, η τέχνη μας, έχουν τη ρίζα τους στην Εδάδα».